

Verksamhetsberättelse för lärarutbildningsnämndens och lärarutbildningskansliets arbete mars06-mars07

Verksamhetsberättelsen inleds med en tabell där årets (mars06-mars07) uppdrag ställs mot de resultat som uppnåtts. I löpande text beskrivs därefter de olika verksamhetsområdena. Texten i uppdraget har i några fall kortats och några punkter av löpande karaktär lyfts ut ur tabellformen. Uppdelningen på lärarutbildningsnämndens och lärarutbildningskansliets verksamhet i den löpande texten kan i vissa fall vara relativt slumpartad eftersom verksamheterna sammanfaller.

Verksamhetsuppdrag enligt uppräknings mars06	Resultat
- Medverka till att en långsiktig utvecklingsplan för grundutbildningen utarbetas.	En grundutbildningsstrategi har utarbetats och antagits av LuN
- Anpassning av lärarutbildningens utbildningsplan till Bolognaprocessens krav. Arbetet med att utforma nya kursplaner inleds. Fullföljandet av arbetet med en ny utbildningsplan kräver en arbetsgrupp, som ansvarar för att utb.planen är förankrad hos utbildningens aktörer.	Bologna processen är inte beslutad av regeringen ännu. En utbildnings-planegrupp har avgett ett förslag.
- Revisionen av lärarutbildningens utbildningsplan och dess allmänna utbildningsområde fullföljs, liksom översynen av rutiner för utvärdering och uppföljning. En särskild arbetsgrupp skall tillsättas för att utveckla det allmänna utbildningsområdets första termin	AU-revideringen fortsätter. AU1 är beslutad och beställd för ht07. Institutionerna har övertagit ansvaret för fortsättningen.
- Former för studerandeutbyte inom läroprogrammet tydliggörs. En särskild hemsida för internationalisering upprättas under lärarutbildningen.	En presentation av lärosäten med avtal om utbyte har gjorts inför LuN. Arbetet med en hemsida har inletts men är inte klart.
- Forskning rörande jämställdhet och genusaspekter inom skolväsendet ges stöd av LuN.	Stöd till jämställdhetssamordnaren för uppbyggnad av nätverk för manliga lärarstuderande.
- De tematiska forsknings- och utvecklingsgrupperna skall ha fortsatt hög prioritet när LuNs forskningsmedel fördelas. Minst två nya temagrupper, som idag har planeringsbidrag, skall för 2007 erhålla forskningsmedel. Kommunal medfinansiering skall eftersträvas.	Attorps: Learning study i matematik. 207kkr Fransson: IT i lärarutbildningen 90kkr Hussénus: Genusperspektiv i skola och högre utbildning 340kkr Kellner: Matem. och naturv. begrepps bild. hos barn och ungd. i förskola/skola. 293kkr Morberg: Kommunnätverket Ind. III 215kkr Nilsson: Den lokala kulturens påverkan på pojkar studieval och motivation 400kkr Wedman: Fysisk akt. i und. 340kkr Fyra kommunala magistrander.
I utredning av LuNs och LuKs ansvar och befogenheter rekommenderas LuN att "ta initiativ till en genomgång av vad som skall ligga inom begreppet "samlat ansvar för lärarutbildningen" och att lärarutbildningens aktörer får möjlighet att diskutera och söka nå fram till en gemensam uppfattning. En sådan process skall planeras och genomföras under året.	LuN:s utredning av lärarutbildningsnämndens ansvarsbefogenheter är överlämnad till rektor.
Samverka med andra lärosäten, och då i synnerhet Pentaplust och Mittuniversitetet, kring Masters- och Forskarutbildning. Det är angeläget att hitta lösningar som ger HiG delansvar i utbildningarna, platser för studerande samt lärarmedverkan i utbildningarna. Arbetet	Forskarskola i Örebro i samarbete med Pentaplust. LuN har avsatt medel för en doktorand. Master/magisterutbildning på distans i samarbete med Karlstad univ.(Pentaplust). Planerad konferens under våren för små

med att utveckla samverkan inom Pentaplust kring inriktningar med få studerande skall försätta. För HiG är också angeläget att få platser på inriktningar som HiG saknar.	utbildningar inom NV-teknik.
Särskilda utvecklingsinsatser krävs för yrkesläroverutbildningen inom Läraerprogrammet 60 p.	Lp60 för yrkeslärare nedlagt pga av bristande medelstilldelning
Läraerutbildningsnämnden har beslutat att särskilda mentorer skall tillsättas och finansieras av kansliets budget för studenter som haft svårigheter att genomföra sin vfu på tillfredsställande sätt. Medel avsätts för denna verksamhet.	Fyra mentorer arvoderas fn av läraerutbildningskansliet.

Utlyfta punkter av rutinarbetskaraktär som kansliet hanterar varje år:

”En utbyggnad av läraerutbildning på distans har redan tagits beslutat om. Särskilda insatser krävs då för att rekrytera lokala läraerutbildare. Insatser skall också göras för att ge även de lokala läraerutbildare som arbetar med distansutbildning en adekvat fortbildning för sitt uppdrag.” ”En god samverkan med regionens kommuner är fortsatt en mycket högt prioriterad uppgift. Angeläget är att allt fler aktörer från HiG deltar i denna samverkan. I verksamhetsplan för PUX preciseras detta arbete”.

Nämnden

Läraerutbildningsnämnden (LuN) har haft två tvådagarsmöten (november 2006, mars 2007) och tre endagsmöten under perioden. Uppslutningen från prefekter och kommunrepresentanter under konferensdagen vid tvådagarsmötena har varit god. Ett antal viktiga frågor har då penetrerats som revideringsprocessen, validering, läs-, skriv- och matematikinläring mm. Läraerutbildningsnämnden har under perioden drivit ett antal frågor genom arbetsgrupper och året har kännetecknats av ett ökande samarbete mellan institutionerna inom läraerutbildningen. Grupper sammansatta av personal från de olika institutionerna har arbetat med:

1. Läraerutbildningsnämndens ansvarsbefogenheter
2. Revision av allmänt utbildningsområde
3. Utbildningsplan för hela läraerutbildningen
4. Läs-skriv och matematikinläring
5. Läraerutbildningens Bolognaanpassning
6. En grundutbildningsstrategi för läraerutbildningen

Dessutom har ett speciellt uppdrag rörande en utökning av de medel för forskning som ställs till förfogande av högskolan för utbildningsvetenskaplig forskning utförts av Christina Gustafsson och Göran Fransson vid P-institutionen.

Läraerutbildningens ansvarsbefogenheter

Högskoleverkets utvärdering av läraerutbildningen ifrågasatte läraerutbildningens ansvarsbefogenheter. För att undersöka dessa tillsatte rektor en enmansutredning med Barbro Thurberg under våren 2006. Hennes utredning kom fram till att styrdokumentet för läraerutbildningsnämnden varit oklara. LuN tillsatte då en egen arbetsgrupp som avgav ett förslag till förändringar av styrdokument och en utökning av nämndens ansvarsbefogenheter. Arbetsgruppens förslag:

- Det bör tydligt framgå i dokumentet att Läraerutbildningsnämnden är underställd högskolestyrelsen (och inte som i nuvarande skrivning där nämnden ibland är underställd högskolestyrelsen och ibland högskolestyrelsen och rektor)
- Läraerutbildningsnämnden bör ha rätten att anta kursplaner men också rätten att delegera uppgiften till institutionsstyrelserna
- Läraerutbildningschefen bör vara underställd nämnden och inte som nu Utbildnings- och forskningskansliet. Läraerutbildningschefens ansvarsområde bör också framgå av dokumentet

Förslaget har överlämnats till rektor för fortsatt behandling.

Allmänt utbildningsområde, AU

Vid revisionen av allmänt utbildningsområde har representanter för HS- N- P och V-institutionerna medverkat. Arbetsgruppen lämnade ett förslag för utformningen av AU1 och skisser för fortsättningen. AU1 beställdes under hösten 06 med utgångspunkt från det av LuN beslutade förslaget. Beställningen ställdes till samtliga fyra institutioner utan en precisering av vilken del som varje institution skulle ansvara för. Institutionerna har sedan låtit en arbetsgrupp utveckla kursplaner och därefter fördelar prefekterna gemensamt beställningens innehåll på den enhet som har bäst kompetens att utföra undervisningen. Processen har möjliggjort en större öppenhet mellan institutionerna. Arbetet med utformningen av resten av AU fortsätter under 07. En stor osäkerhet präglar dock det fortsatta arbetet eftersom regeringen aviserat en ny utredning om lärarutbildningens framtida utformning.

Utbildningsplan

Läroterutbildningens Bolognaanpassning har i det längsta varit oklar. I februari 07 behandlas en remiss (se nedan). Detta har medfört att arbetet med en utbildningsplan kraftigt fördröjts. Arbetsgruppen har genomfört analyser av den nuvarande utbildningsplanen och haft flera muntliga föredragningar i nämnden. Begreppet målbilder har prövats och learning outcomes har därefter aktualiserats. Arbetsgruppen har avgett ett förslag som inte behandlar läroterutbildningens Bolognaanpassning. Arbetet måste alltså fortsätt även 07 då så att en utbildningsplan utarbetas anpassad till det nya allmänna utbildningsområdet och till Bolognaterminologi.

Läs-skriv och matematikinläring

Gruppen som arbetat med läs-skriv och matematikinläring har presenterat ett förslag till uppläggningsdelen för tidigarelärare. Förslaget innebär att samtliga tidigarelärare inriktade mot grundskolan läser en specialisering omfattande 20p. Tidigarelärare inriktade mot förskola läser en integrerad kurs omfattande minst 10p inom respektive 60p-inriktning. I förslaget till utformningen av det reviderade AU1 placeras den grundläggande läs-skriv och matematikinläringen för alla lärarkategorier under utbildningens första termin. En preliminär litteraturförteckning för samtliga moment har också presenterats för Pentaplus¹-området. (se samverkan nedan)

Läroterutbildningens Bolognaanpassning och remissvar om ny examensordning

Under februari 07 har ett svar på regeringens remiss om ny examensordning utarbetats. Kraftfull kritik framförs där mot att tidigarelärare inriktade mot förskola inte ges möjlighet att ta en examen på avancerad nivå. HiG:s remissvar förordar en förlängning av alla tidigareläroterutbildningar till 160p och att alla läroterexamina ska ligga på avancerad nivå. Bristen på miljömål i den föreslagna examensordningen påtalas också. En arbetsgrupp representerande institutioner och kansli kommer under våren att fortsätta arbetet med läroterutbildningens Bolognaanpassning.

Grundutbildningsstrategi

En grundutbildningsstrategi har under året utarbetats för läroterprogrammet. Strategin finns publicerad på läroterutbildningens hemsida. Motsvarande dokument skall under kommande år utarbetas för samtliga program vid Högskolan i Gävle, HiG.

Grundutbildning och inriktningar

I läroterutbildningen antogs under hösten 06 sammanlagt 324 studerande. Totalt inom läroterutbildningen var under hösten 1107 studerande registrerade på kurser. Grundutbildningsberedningen har under året haft 5 protokollförda sammanträden och LP60-beredningen 3 möten. Under året beslutade läroterutbildningsnämnden att lägga ned inriktning mot datavetenskap och inriktning mot medier på grund av för få sökande och för liten efterfrågan av dessa läroterkategorier. Dessutom läggs deltidsstudievarianten för distansstuderande ned. Den extremt utdragna studietiden som blir följderna av deltidsstudier är ett av skälen till nedläggningen. Under året har inriktningen för yrkesläroter inom det korta programmet lags ned. Endast ett fåtal studerande har antagits under de tre år antagning har gjorts. Detta ger en mycket dålig bas för institutionerna att bedriva undervisning. Utbildningen läggs

¹ Pentaplus = samverkan mellan Örebro och Karlstad universitet, högskolorna i Mälardalen, Dalarna och Gävle?

ned på grund av bristande medelstilleddning. De sk Sälmedlen ger grannhögskolorna betydligt större resurser för att arbeta med denna resurskrävande grupp av studerande.

Forskningsverksamhet

Forskningsberedningen har haft 6 protokollförda sammanträden under året. Under 2006 fördelade Lärarutbildningsnämnden (LuN) drygt 4,5 miljoner kr till forskning. Medel till forskning inom temagrupper som har ett nära samarbete med skolor i regionens kommuner prioriterades. Temagrupperna hade olika fokus och ämnesinnehåll som "Den lokala kulturens påverkan på pojkar studieval och motivation", "Fysisk aktivitet i undervisningen", "Genusperspektiv i skola och högre utbildning", "IT i lärarutbildningen: Partnerskap för professionell utveckling – Samverkan för sammanhang", "Lära, lyssna och lära – i buller och i tystnad", "Läs- och skrivprocessen", "Praktisk matematik i samverkan". I flera av temagrupperna ingår magistrander som är verksamma lärare finansierade av den kommun läraren tjänstgör i. LuN satsade också medel för nio stycken doktorander, varav en nyanställd i pedagogik med inriktning mot moderna språk, delar av en professorstjänst i religionsdidaktik och delar av en forskarassistenttjänst, två forskningsmiljöer samt sex ytterligare forskningsprojekt.

Forskarskolan i Utbildningsvetenskap med inriktning mot didaktik vid Örebro universitet, som är ett samarbetsprojekt inom Pentaplus, utlyste i slutet av året 18 doktorandtjänster, varav en ska ha sin hemvist i Gävle. Två gånger om året träffar representanter från forskningsberedningen Mittuniversitetet för diskussioner om gemensamma forskningsprojekt och möjligheter till gemensamma forskarutbildningar.

Under året utgav LuN en antologi i sin skriftserie, "Kanon och tradition. Ämnesdidaktiska studier om fysik, historia och litteraturundervisning" med Lars Brink och Roy Nilsson som redaktörer.

Forskningsberedningen fick en ny sammansättning av ledamöter. Carin Röjdalen ersatte Bengt Schullerqvist som ordförande. Övriga ledamöter är sedan januari 2006 Annica Gullberg (lärarrepr), Christina Gustafsson (lärarrepr), Roger Kvist (lärarrepr), Jan-Erik Liljergren (kommunrepr), Lennart Gustafsson (kommunrepr) samt Kristina Andersson (sekr o studeranderepr).

För budgetåret 2007 reserverade LuN ca 7,2 miljoner kronor till forskning.

Lärarutbildningskansliet

Vid halvårsskiftet 06 slutade förra chefen för lärarutbildning Bengt Schullerqvist sin anställning vid HiG och påbörjade en anställning vid Karlstad universitet. Tjänsten tillsattes med förra utbildningsledaren Roy Nilsson. Avsikten har sedan varit att tillsätta en biträdande chef vid lärarutbildningen omfattande 70% av tjänst, motsvarande den vakanta utbildningsledartjänsten. Denna tjänst har dock inte varit möjlig att tillsätta. Under hösten 06 valdes en tillfällig lösning med tre olika befattningshavare som fyllde den vakanta tjänsten. Under våren 07 har två utbildningsledare tillsatts, en med tjänst omfattande 30% (Inger Hedman mot tidigare år) och en omfattande 40% (Birgit Lindgren Ödén mot senare år) av tjänst. Också utbildningsledaren för distansutbildningar, Roine Lindgren, slutade under året sin anställning vid HiG. Tjänsten omfattar 30% av hel tjänst och innehas sedan årsskiftet av Björn Ansnes. Övrig personal vid kansliet fortsätter sina anställningar från föregående år. VFU-arbetet uppbär en resurs motsvarande 1,3 tjänster (Amelie Bomark 80% och Lottie Hultgren Finnström 50%), utbildningsledare för LP60 (korta programmet) 20% (Monika Hallström 15% och Lottie Hultgren Finnström 5%), sekreterare i forskningsnämnden Kristina Andersson 20%, Carina Franzon en heltidstjänst som kanslist och Amelie Bomark 20% som sekreterare i LuN och ansvarig för lärarutbildningens hemsida. PUX-samordnaren Margareta Bäckström har en heltidstjänst och är formellt organiserad under kansliet.

Konferenser

Kansliet har under året deltagit i tre utbildningsledarkonferenser bl.a. i Falun där en 2-dagarskonferens anordnades gemensamt för utbildningsledare, konventets medlemmar och RUC-enheter.

Lärarutbildningskonventet har haft fyra konferenser under året där också Högskoleverkets (HSV) dimensioneringskonferens ingår. Under februari 07 hålls också HSV:s upptaktskonferens inför

lärarutbildningens granskning under 07. Fyra konferenser har hållits inom Pentaplussamarbetet (se nedan samverkan) och två med Mittuniversitetet. Till detta kommer flera VFU-konferenser (se nedan).

Utvärderingar

Alla utvärderingar i lärarutbildningskansliets regi baseras på en femgradig skala och finns utlagda i sin helhet på lärarutbildningens hemsida under *Utbildning/utvärderingar*.

Inriktningar under 05 utvärderades med ett alltför lågt deltagande (123 vilket motsvarar strax under 60%). Omdömena var i stort sett positiva (inget under 3 och hälften över 3,4 på en 5-gradig skala). Ingen mer utvärdering i kansliets regi har utförts under året huvudsakligen beroende på bytet av personal på olika poster. AU1 utvärderades med kursutvärdering som presenterats för nämnden.

Samverkan med regionen

Ett skolledarmöte, som anordnades i oktober i Söderhamn, visade skolledarnas centrala roll i den verksamhetsförlagda utbildningen - kärnan i samarbetet mellan kommuner och lärarutbildning. Avtalet om samverkan runt den verksamhetsförlagda utbildningen håller på att revideras.

Nätverken i matematik, svenska, SO, religion, moderna språk, idrott, didaktik, och inriktningen skapande möten har varit uppskattade mötesplatser för lokala lärarutbildare och högskolans lärare. En gemensam studiedag för förskollärare/lärare och lärare vid högskolan i bedömning och betygssättning lockade nära trehundra deltagare. Samma tema i tre 5-poängskurser fick 70 deltagare från högskola och förskola/skola.

För att öka kunskapen bland Högskolans lärarutbildare om skolverksamheten i kommunerna erbjöds två informationsdagar i Gävle. De åtta adjungerande adjunkterna anställda vid två institutioner ökar också erfarenhetsutbytet.

Sju presentationer av den forskning som bedrivs vid Högskolan i Gävle gavs för elever vid gymnasieskolor och komvuxenheter i regionen. En gemensam kurs i forskningsmetodik lockade tio lärare vid lärarutbildningen och lärare från kommunerna. Sex av dem var kommunmagistrander. (se forskningsverksamhet)

Under vecka 44 genomfördes i samverkan med kommuner åtta studiedagsprogram: SVIT 06-lärande med stöd av IT, Naturvetenskap och teknik, Fysik, kemi, biologi eller naturvetenskap, Läs- och skrivprocesser, Matematikundervisning – dilemma och möjligheter, Utomhuspedagogik, Entreprenörskapets didaktik och Min bakgrund, din framtid.

Samverkan med andra lärosäten

Penatplussamarbetet¹ är livaktigt och ger flera viktiga bidrag till utvecklingen av lärarutbildningen. Så har under året en forskarskola inom utbildningsvetenskap startat i Örebro där HiG har en plats. En gemensam granskning av examensarbeten vid de fem lärosätena har fullföljts och resulterat i en skrift. Sammanlagt fyra möten har hållits under året på olika högskolor. Samarbetet med Mittuniversitetet fortsätter. En forskarskola planeras också vid MIUN med möjligheter för deltagande från HiG. Två konferenser (en i Härnösand och en i Hudiksvall) har hållits.

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU

Kansliets VFU-personal har anordnat fyra möten (varav ett 2-dagars) för kommunernas lokala samordnare. Mötena har placerats på olika orter i regionen. Kansliet har deltagit i två regionala och två nationella VFU-konferenser. Inför VFU-perioder har kansliet haft två halvdagsmöten med HiG-lärare. För att öka intresset för att ta emot fler studenter besöktes ett antal skolor. VFU-ansvarig och PUX-samordnare besökte dessutom samtliga gymnasier i regionen och träffade rektorer och lokala samordnare. Förutom att kvalitetssäkra VFU:n så växte ett önskemål om en riktad utbildning för lokala lärarutbildare vid gymnasieskolor fram ur besöken.

Förslag till en gemensam förstasida för bedömningsunderlag arbetades fram tillsammans med HiG-lärare liksom en ny strukturplan för inriktning Ma-NV-Te mot förskola. Ett nytt dokument med

information om VFU utarbetades. En ny version av det nätbaserade placeringssystemet introducerades ht 06. Arbetet med fakturaunderlag, schema för VFU-perioder och information till kommunerna om VFU-studenter kräver fortsatt stora resurser. Extra resurser satsades för att placera distansstudenter och skriva avtal med skolor/kommuner.

De flesta kommuner har nu handlingsplaner för VFU och ett enhetligt utvärderingsinstrument för studenter och lokala lärarutbildare.

Informationsverksamhet-studievägledning

Kansliet har arbetat efter utarbetade rutiner vid mottagandet av nyantagna studenter till lärarutbildningen. Förutom informationen under uppsprogsdagen ges en information en dryg månad senare där frågor från de studerande och information om utbildningsplan och examinationsportfölj står i fokus. Dessutom ges information inför den verksamhetsförlagda utbildningen. Inför valet varje termin erbjuds de studerande att träffa kansliets personal vid två lunchtillfällen. Under året har en studievägledare med en tjänst omfattande 50% formellt placerats vid kansliet. Studievägledaren deltar i kansliets möten, men har ännu inte någon regelbunden vardaglig kontakt med kansliets personal. Studentcentrum bemannades av personal från VFU-enheten under introduktionsveckorna på hösten. Kansliet har varje termin möten med institutionernas kanslipersonal för att informera om nyheter och försöka göra studenternas val inför nästkommande termin så smidigt som möjligt. Flera av kansliets medarbetare har som vanligt under året ägnat mycket tid åt att hjälpa studenter att hitta rätt väg inom utbildningen. Framförallt studenter som har påbörjade äldre utbildningsvarianter i botten och studenter som flyttat till Gävle från andra lärarutbildningar kräver stora arbetsinsatser. Arbetet med att förbättra lärarutbildningens hemsida fortgår. Strukturplaner för samtliga inriktningar ligger nu på hemsidan. I en framtid är det önskvärt att strukturerna kan kopplas till uppdaterade versioner av kursplaner.

Sammanfattning

Lärarutbildningsnämndens och kansliets arbete har under perioden karakteriserats av att många arbetsgrupper utfört revideringsarbeten av utbildningen. Relativt stora utredningsresurser har satsats på det allmänna utbildningsområdet och på en ny utbildningsplan. Regeringens oförmåga att besluta om lärarutbildningens plats i Bologna-processen har inneburit att det trots stora arbetsinsatser inte varit möjligt att nå fram till en utbildningsplan som är fullt anpassad till denna nya terminologi. Arbetet med att klargöra nämndens ansvarsbefogenheter är avslutat och nämnden bevakar nu den fortsatta beslutsgången. Detta gäller även arbetet med att förbättra nämndens forskningsresurser.

070224 För lärarutbildningsnämnden och lärarutbildningskansliet

Roy Nilsson Chef för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle